

ג ו ט
 ט ז ת

דף פרשת שבוע
 פרשת לך לך

יצא לאור ע"י רבנות ק"ק פראג

כניסת שבת: 17:46 צאת שבת: 18:51
 ה' חשוון תשס"ה 19. 10. – 20. 10. 07

PARAŠAT LECH LECHA

DVAR TORAH

based on *Love Your Neighbor*
 by Rabbi Zelig Pliskin

The Torah states:

"And when Avram heard that (Lot) was taken captive, he led forth his trained men, who were born into his household, three hundred and eighteen, and pursued them as far as Dan." (Gen. 14:14)

Why does the Torah go into such detail about the war of the four kings against the five kings?

The Chofetz Chaim explains that this shows us how much Avraham exerted himself in his effort to save the captive Lot. This was a fulfillment of the commandment to save a person whose life is in danger (Leviticus 19:16). Although Lot had only himself to blame for choosing to dwell in Sodom amongst wicked inhabitants, Avraham did all he could to save him.

The Ramban points out that it probably took Avraham a long time to reach Lot and free him, because the distance he traveled was great. From this we learn that we must try to free someone from captivity, no matter how much time it entails.

© 2007 Rabbi Kalman Packouz and Aish.com

!new column in english!
 see last page

-----NOVÁ „RUBRIKA“-----

PŘÍPRAVY NA ŠABAT

kapitola první, úvodní: šest dní a šabat
rav Eliezer Melamed

(přeloženo z knihy *Pninei Halacha*)

Šest všedních dní a den šabatu jsou vzájemně propojeny, protože tak jako je v člověku tělo a duše, tak i týden má tělo a duši. Šabat je duše a všední dny jsou tělo. A tak jako dokonalý je ten člověk, jehož duše a tělo pracují spolu v harmonii – když tělu se od duše dostává vlivu duchovní síly, a duši od těla možnosti se vyjádřit-, tak i dokonalý týden je takový týden, ve kterém existuje úzký vztah mezi všedními dny a šabatem. Ve všední dny připravujeme to, co je fyzicky potřebné pro šabat, tedy šabatové pokrmy a oděvy; a ze šabatu dostáváme duševní síly na dalších šest všedních dní.

Aby Tóra zdůraznila význam šabatu, přikázala nám (Šmot 20, 8): *vzpomeň den šabatu, abys ho odděloval od ostatních dní*. A Ramban tam vysvětluje, že smyslem této micvy je nevzpomínat šabat jen na šabat v kiduši a tfile, nýbrž připomínat si jej po všechny dny týdne - abychom jej od ostatních dní oddělovali, chystali se na něj a připravovali vše, co je třeba. Podobně Levité, když v Chrámu každý den říkali *šir šel jom*, žalm na příslušný den, uváděli ho slovy „dnes je první den v šabatu“, „druhý den v šabatu“ atd. To znamená, že všední dny nejsou nezávislými dny samy o sobě, nýbrž že čerpají svůj smysl a hodnotu ze šabatu. V hebrejštině, což je *lašon ha-kodeš*, počítáme dny týdne podle jejich vztahu k šabatu: první (neděle), druhý, třetí atd., což v ostatních jazycích, kde má každý den vlastní jméno, není.

Na jedné straně vnímáme šabat jako konec týdne, protože celý týden se chystáme na jeho vyvrcholení, na šabat; a na druhé straně je šabat i začátkem týdne nového, do kterého ze šabatu

čerpáme duševní síly, s jejichž pomocí můžeme uvádět do života hodnoty, které jsme na šabat uprostřed světa konání zachytili. A tak život zbožného Žida není jednotvárnou řadou, postupně opotřebovávanou a neustále ztrácející výšku, nýbrž trvalý vzestup. Aby se tvořivé síly neopotřebovávaly, je tu šabat, dávající odpočinek a sílu do celého přicházejícího týdne. Jak řekl chazal (Šabat 10b): Ha-Kadoš-Baruch-Hu řekl Mošemu: moc dobrý dar mám ve Svě pokladnici a jmenuje se Šabat, a chci ji dát Izraeli; běž a řekni jim to.

© 5767 rav Eliezer Melamed

(příště bs“d kapitola druhá: přípravy na šabat)

sefer mesilat ješarim

kapitola 13

CO JE TO PRIŠUT:

(spolu s čerstvě přeloženou druhou polovinou 13 kapitoly znovu otiskujeme i první - dva měsíce jsou dva měsíce)

Prišut je počátkem *chasidut* [vysvětlení pojmu *chasidut* viz předmluva ke knize, G.Š. 110 - Va-Etchanan a 111 - Ree]. A uvidíš, že vše, co jsme vysvětlili doposud, jsou věci potřebné člověku k tomu, aby byl *cadik* [člověk spravedlivý], a [co budeme vysvětlovat] odtud dále, [je potřebné člověku k tomu,] aby byl *chasid*. A tak je vztah mezi *prišut* a *chasidut* podobný vztahu mezi *zehirut* a *zrizut* [viz kap. 1 až 9]. Protože první se vždy týká [věci spadající do kategorie] *sur me-ra*, „vyhni se zlu“, druhé se týká *va-ase tov*, „a čiň dobro“ [podle verše Tehilim 34, 15 – *sur me-ra va-ase tov*; viz 6. kapitola]. A obecným pravidlem *prišut* je to, co řekli z“l (Jevamot 20a): odděl se [i] od toho, co je ti povoleno, *kadeš acmecha ba-mutar lach!* A to je i význam slova „*prišut*“ – oddělovat se a vzdalovat něčemu, tzn. že si člověk zakáže povolenou věc; a smyslem toho je nenarazit na zákaz samotný. Jde o to, že člověk se vzdálí a oddělí od každé věci, ze které by se mohla vyklubat příčina nějakého zla, přestože v daném okamžiku ještě žádné zlo nezpůsobuje (a tím spíše není-li to zjevné zlo).

Dobře se podívej a uvidíš, že tu jsou tři stupně: jsou tu zákazy samotné, jsou tu jejich ohrádky (což jsou

ochranná nařízení kolem zákazů, která nařídili *chachamim zichronam livracha* pro celý Izrael), a pak jsou tu preventivní opatření, která má dělat každý, kdo chce být *paruš* – postavit si na vlastní náklady a na vlastním pozemku ohrady, tzn. zanechat i některých povolených věcí, které celému Izraeli zakázány nebyly, a oddělit se od nich, aby se zlu vzdálil co nejvíce.

A pokud řekneš: proč bychom měli pořád přidávat k zákazům? Vždyť chazal řekli (Jerušalmi Nedarim 9, 1): nestačí ti, co ti zakázala Tóra, že si chceš zakazovat něco dalšího? Vždyť to, o čem chazal ve své moudrosti věděli, že se to má zakázat a kolem toho vytvořit ohrady, to zakázali, a když něco nechali povolené, udělali to proto, že věděli, že to má být povolené, a ne zakázané. Tak proč bychom měli my teď vytvářet nová omezení, která oni nepovažovali za potřebná? A kromě toho, něco takového nemá meze, takže člověk nakonec skončí úplně zničený a utrápený a nebude mít z tohoto světa žádný požitek! A chazal řekli (Jerušalmi, konec Kidušin), že člověk se bude před Místem zodpovídat ze všeho, co jeho oči viděly a nechtěl z toho jíst, přestože to měl povoleno a umožněno. A opřeli toto tvrzení o verš (Kohélet 2, 10): *nic z toho, co žádaly moje oči, jsem od nich neoddělil.*

Odpověď je taková, že *prišut* bezpochyby je potřebná a nutná, a chazal na to upozornili, když řekli (Sifra): „*kedošim tihju*“ (*Va-Jikra* 19, 2) – *prušim tihju*. A ještě řekli (Ta'anit 11a): každý, kdo sedí v pústu, nazývá se *kadoš*, [což vyplývá argumentem] *kal va-chomer* [a fortiori] z [případu] *nazira*. [Tento výrok je součástí sporu mezi Šmuelem a rabi Elazarem. Jeden říká: každý, kdo sedí v pústu, nazývá se *chote*, hříšník, *kal va-chomer* z *nazira*: když *nazir*, který si upírá jen víno a ostatní produkty vinné révy, se nazývá *chote* [protože pokud se během svého *nazirátu* znečistí, musí ho přerušit a přinést *korban chata'at*, tj. za hřích], tím spíš pak ten, kdo si upírá všechno. Rabi Elazar říká: nazývá se *kadoš*, *kal va-chomer* z *nazira*: když *nazir*, který si upírá jen víno, je nazýván *kadoš* [verš Be-Midbar 6, 5 říká, že jeho vlasy budou „*kadoš*“, tj. nebudou se stříhat - ale verš lze pochopit i tak, že *nazir* bude *kadoš*], tím spíš potom ten, kdo si upírá všechno. A jaká je *halacha*? Šulchan

Aruch píše v kapitole nazvané „Kdo je *chote*, když sedí v pústu“ (Orach Chajim 571, 1): 1. Když někdo sedí v pústu, tak, pokud púst může snést, nazývá se *kadoš*, a pokud ne, třeba když není zdrav nebo dosti silný, nazývá se *chote*. 2. Talmid *chacham* není oprávněn sedět v pústu, protože tak omezuje svou práci pro *šamajim* atd. Viz komentář Mišny Berury tamtéž.]. A dále řekli (Pesikta de-rav Kahana): *cadik ji proto, aby se nasytil* - to je Chizkijahu, král Jehudy, kterému na stůl přinášeli jen svazek zeleniny a kousek masa, a Izrael se mu posmíval: cožpak toto je král? A dále řekli (Ktubot 104a), že Rabejnu Ha-Kadoš [tj. rabi Jehuda Ha-Hasi, Rabi, redaktor Mišny, nejvýznamnější a zároveň nejbohatší učenec Tóry své generace; více viz předmluva k mišně Avot 2, 1 v G.Š. 96 Tazria-Mecora], když umíral, roztáhl svých deset prstů a řekl: zjevné a známé je před Tebou, že jsem z tohoto světa neužíval ani maličkem! A dále řekli (Jalkut Šim'oni, 830): ještě před tím, než člověk začne ve své tfile prosit, aby mu slova Tóry pronikla do vnitřností, ať nejdřív prosí, aby mu do vnitřností neproniklo jídlo a pití. A všechny tyto výroky explicitně poukazují na potřebu a povinnost *prišut*. [To, co Ramchal nazývá *prišut*, přibližně odpovídá Rambamově „střední cestě“: V *Hilchot De'ot* 1, 4 Rambam píše: [...] Ať člověk touží jen po věcech, které tělo potřebuje a bez kterých nemůže žít, jak je řečeno (Mišlej 13, 25): *člověk spravedlivý* [*cadik*] *ji proto, aby se nasytil*. A taky ať se dře svou práci jen tolik, kolik je potřeba, aby si mohl dovolit věci potřebné ke každodennímu životu, jak je řečeno (Tehilim 37, 16): *cadik je spokojený s málem*. A ať příliš nezavírá svou ruku, ale ani ať nerozhazuje, nýbrž ať dává cedaku podle svých možností a ať půjčuje (podle všech pravidel [tj. na základě smlouvy a v přítomnosti dvou svědků]) tomu, kdo to potřebuje. Ať není obhrouble veselý, ale ani smutný a depresivní, nýbrž ať se celý život v mírnosti a se vstřícným výrazem tváře raduje ze svého dílu. A tak je to i s ostatními vlastnostmi. A tato cesta – to je cesta moudrých lidí.]

V každém případě ale musíme vysvětlit výroky, které poukazují na opak.

Jde o to, že v této věci existují mnohé základní rozdíly: že je *prišut*, která nám byla přikázána, a že je *prišut*, před kterou jsme byli varováni, abychom na ní neupadli; jak řekl král Šlomo (Kohélet 7, 16): *nebud' cadik příliš*.

Vysvětleme teď *prišut*, která je dobrá, a řekněme, že: poté, co jsme si vysvětlili, že všechny záležitosti světa jsou pro člověka zkouškou, jak jsme napsali a doložili důkazy, a poté, co jsme si ověřili, jak slabý je člověk a jak blízko má jeho mysl ke všem možným zlům, bude nám nutně jasné, že kdykoli má člověk možnost těmto věcem uniknout, měl by tak učinit, aby byl více chráněn před zlem, které následuje hned za nimi. Protože není žádný z požitků na tomto světě, který by s sebou v důsledku netáhl nějaký hřích. Například: každé jídlo a pití, které je prosto zakázaných složek, je povoleno, ale plnění břicha s sebou táhne zhazování *jha* [*jha micvot*], pití vína zase *znut* a další druhy špatností; a ještě horší je to, že když si člověk navykne jíst a pít do sytosti, tak, když se mu potom jednou jeho obvyklé potřeby nedostane, je to pro něj velmi bolestivé a citelné, a tak sám sebe upisuje nadvládě obchodní driny a nákupních těžkostí, jenom proto, aby měl stůl prostřený podle chuti; a odtamtud pak jde dál - k porušování zákona, ke krádeži, a odtamtud – ke křivým přísahám a k dalším hříchům, které následují, a stále více zanedbává službu, Tóru a tfilu. A všeho toho by byl ušetřen, kdyby se nenechal stáhnout oněmi požitky. V této souvislosti řekli (Sanhedrin 72a) o „vzporném synovi“ [*ben sorer*, viz Dvarim 21, 18], že „Tóra vidí na konec jeho myslí“ [protože vzpurný syn má být svými rodiči přiveden před soud a usmrcen, pokud se prokáže, že ukradl peníze, aby mohl na jeden lok vypít půl *logu* vína a sníst na jeden hlt *tarpeimar* masa. Což ovšem není čin, který by byl normálně trestán smrtí. Usmrcen je proto, že, jak píše Raši, „Tóra ví, že tento syn, až vyčerpá majetek svého otce, bude postávat u cest a loupit; proto řekla Tóra: ať zemře, dokud je nevinný, aby neumíral vinný“]. A podobně v souvislosti s cizoložstvím řekli: (Sota 2a): Každý, kdo uvidí sotu v její hanbě, oddělí se od vína [*coby nazir*; protože oddíl pojednávající o *nazirovi* následuje v knize Be-Midbar hned pod oddílu o sotě; viz Be-Midbar 5, 11 – 6, 21].

A všimni si, že to je veliký figl, díky kterému se člověk může zachránit před svým jecerem. Protože když už se člověk ocitne přímo před hřichem, je pro něj příliš těžké jecer porazit a ovládnout, a proto se od něj musí

držet daleko, dokud ještě je daleko - protože tak je pro jecer příliš těžké si člověka přiblížit. Tak například soulož s vlastní ženou je zcela povolená, a přesto ustanovili [Ezrův bejt din] povinnost ponoření do mikve pro každého, kdo se znečistí semenem, aby talmidej-chachamim nebyli u svých žen často jako kohouti. Protože i když taková činnost samotná je zcela povolená, přesto člověka navyká této touze, což může později způsobit porušení nějakého zákazu. Jak řekli rabotejnu z“l (Sanhedrin 107a): jeden malý úd je u člověka, nasytí ho – má hlad, nechá ho hladovět – nasytí se. A nejen to – dokonce i v příhodný čas a vhodnou chvíli řekli o rabi Eliezerovi (Nedarim 20b), že dlaň odkrýval, dvě dlaně skrýval [„dlaň“ jako jednotka míry] a vypadal jako někdo, koho nutí *šed*, aby neměl požitek dokonce ani v okamžiku požitku.

U oblečení a šperků Tóra nezakázala ani krásu ani žádný tvar; jen aby oblečení nebylo *kilajim* a aby mělo cítit, jinak je vše povoleno. A přesto, kdo by nevěděl, že krásné oděvy s krajkami jsou příčinou pýchy, že i *znut* se na nich přiživí, nemluvě o závisti, touze a tísní, které v člověku budí vše, co nemůže mít! A *zichronam livracha* řekli (Be-Rešit Raba 22, 6): Když jecer vidí člověka, který houpe patami, starostlivě upravuje oděv a natáčí vlasy, říká o něm: ten je můj!

Procházky a hovor – pokud to není hovor o něčem zakázaném, tak je samozřejmě teoreticky povolený; ovšem: kolikeré zanedbání studia Tóry, kolikerý lašon ha-ra, kolik lži, kolik hlouposti tím může být způsobeno! A říká král Šlomo (Mišlej 10, 19): *množstvím slov neustane hřích*.

Obecně řečeno: jelikož většina věcí na světě jsou jen velikými nástrahami, jak by si nezasluhoval chválu ten, kdo jim chce uniknout a kdo se jim co nejvíce vzdalí? Toto je ona dobrá příšut – že člověk při čemkoli, co na světě dělá, ze světa vezme jen to, co je nutné kvůli potřebě, kterou vůči němu má jako součást své přirozenosti. Jak o sobě řekl Rabi [rabi Jehuda Ha-Nasi] ve výroku, který jsem vzpomněl - že tohoto světa neužíval ani malíčkem. Přitom byl

nasi, vedoucí osobou Izraele, a jeho stůl musel být kvůli důstojnosti jeho funkce stolem královským, jak řekli z“l (Avoda Zara 11, 1): *dva národy jsou v tvém břichu* [Be-Rešit 25, 23], řekl rav Jehuda, že řekl Rav: nečti dva národy [gojim], ale dva vladaři [gejim] – to jsou Antoninus [římský císař] a Rabi, z jejichž stolu se hlávkový salát, okurky a ředkvičky nevytratily ani v létě, ani v zimě. A podobně Chizkija, král Jehudy. I ostatní výroky, které jsem uvedl, všechny potvrzují a učí, že člověk se má oddělit od všeho, co je požitkem světa, aby nepadl do jeho léčky.

Možná se zeptáš: je-li tomu tedy tak, že je to potřebná a nutná věc, proč to chachamim nenařídili, stejně jako nařídili všechny ty ohrádky a nařízení, které ustanovili? Odpověď je jasná a jednoduchá. Protože chachamim nařídili jediné taková nařízení, která jsou pro většinu společnosti [*cibur*] udržitelná [Například: výše zmíněné Ezrovo ustanovení o povinnosti rituální koupele pro každého, kdo se znečistí semenem, bylo později zrušeno, protože v něm „*cibur*“ nemohl obstát“, tzn. nedopovídalo reálným možnostem *ciburu*; k tomu více viz rav Kehati, mišna Berachot 4, 3. Nebo: zákazy a příkazy *šmity*, sedmého roku, jsou v dnešní době *mi-de-rabanan*, a platí díky ustanovení, které chachamim ustanovili, abychom *šmitu* nezapomněli. A proč stejným způsobem neustanovili i *joval* (padesátý rok)? Protože by byl pro *cibur* neúnosný (znamenalo by to mj. dva roky zákazu práce na poli apod.). A většina lidí nemůže být chasidy, a stačí, aby byli *cadiky*. Ale malá část národa, ti, kteří se chtějí zasloužit o Jeho blízkost, a svými zásluhami zasloužit i zbývající masu, která závisí na nich, těm náleží uskutečnit učení chasidů, které nemohli uskutečnit jiní, a tímto učením je právě tato *prišut*, protože právě tu si vybral H‘. Není možné, aby celý národ byl na stejné úrovni, protože v každém národě jsou různé stupně, každý podle svého rozumu, a tak alespoň vybraní jednotlivci najdou možnost, jak se dokonale připravit; a díky připraveným se i nepřipraveným dostane lásky k H‘ a spočinutí Jeho Šechiny v Izraeli. Jak řekli z“l v midraši o čtyřech druzích svázaných v lulavu (Va-Jikra Raba 30, 12): přijdou jedni a očistí druhé [celý midraš zní přibližně takto: etrog – to je Izrael; tak jako má etrog chuť i vůni, tak i v Izraeli jsou lidé, kteří mají Tóru a dobré skutky;

listy datlové palmy (lulav) – to je Izrael; tak jako datle má chuť, ale nemá vůni, tak i v Izraeli jsou lidé, kteří mají Tóru a nemají dobré skutky; hadas – to je Izrael; tak jako hadas nemá chuť, ale má vůni, tak i v Izraeli jsou lidé, kteří nemají Tóru, ale mají dobré skutky; vrba – to je Izrael; tak jako vrba nemá ani chuť, ani vůni, tak i v Izraeli jsou lidé, kteří nemají ani Tóru, ani dobré skutky [ale neslouží *avoda zara* a neoddelují se svými činy od společenství Izraele (*Ec Josef*)]. Co s nimi Ha-Kadoš-Baruch-Hu má dělat? Zničit je – to přece nejd! A tak řekl HKB“H: „Ať se všichni spojí do jednoho svazku, a tak jedni očistí druhé. A pokud tak učiníte, Mé Jméno bude vyvýšeno.“ atd.] A také jsme viděli (Jerušalmi, Trumot 8, 8), co řekl Elijahu z“l, když mu rabi Jehošua ben Levi odpověděl (poté, co byl Ula bar Košev vydán na smrt římské policii): Není to snad zákon? Řekl mu: Je to snad zákon chasidů? [Jerušalmi se tam zabývá otázkou, je-li možné vydat Žida na smrt nežidům. Řekne-li skupina nežidů skupině Židů: „Vydejte nám jednoho z vás, jinak vás všechny zabijeme“, nesmí ho vydat a mají se radši všichni nechat zabít. Pokud ale nežidé řeknou: vydejte nám muže jménem Ševa ben Bichri, různí se rabi Šimon ben Lakiš a rabi Jochanan: jeden říká, že pokud je to zločinec jako Ševa ben Bichri [viz Šmuel II 20], zasluhující smrt podle zákonů Tóry, má být vydán; druhý říká, dokonce i když to není zločinec. Ula bar Košev, kterého hledala římská policie, aby ho popravila, se skryl ve městě Lod, jehož nejvyšším představitelem byl rabi Jehošua ben Levi [3. stol. o.l.]. Policie pohrozila, že pokud Ula nebude vydán, bude vyraženo celé město. Když rabi Jehošua Ulu v souladu se zákonem vydal, přestal se mu ukazovat Elijahu z“l, který se mu do té doby ukazoval. Rabi Jehošua se dlouho postil, až se mu Elijahu ukázal a řekl mu: mám se snad ukazovat těm, kteří vydávají Židy nežidům? Rabi Jehošua mu odpověděl: Není to snad zákon? Atd.]

Ale nežádoucí *prišut*, to je *prišut* po způsobu těch hlupáků, kterým nestačí, že ze světa neberou to, co nutně nepotřebují, ale ještě si upírají to, co potřebují, a trápí svá těla útrapami a divnými věcmi, které si H‘ vůbec nepřeje, nýbrž naopak, chachamim řekli (Ta’anit 22b): člověku je zakázáno se týrat. A co se týče peněz z cedaky, řekli (Jerušalmi, konec masechet Pe’a): ten, kdo potřebuje, a neřekne si [z hrdosti], jako by proléval krev [... a kdo nepotřebuje, ale bere, nezemře stářím dokud skutečně nebude potřebovat; a kdo potřebuje, ale neřekne si [aby nezatěžoval *cibur*], ten nezemře stářím dokud nebude živit ostatní lidi z vlastních peněz; a o něm je řečeno,

šťasný je muž, který má jistotu v Ha-Šem a jemuž je H' jistotou.] A podobně řekli (Ta'anit 22b) k verši (Be-Rešit 2, 7): *(Elokim stvořil člověka...) a člověk byl živou duší, le-nefesh chaja* – dej život duši, kterou jsem do tebe vložil. A řekli (tamtéž 11a): každý, kdo sedí v pústu, nazývá se *chote*, hříšník, což se týká toho, kdo se postí, přestože nemůže [viz poznámka výše, Šulchan Aruch]. A Hilel říkával, že verš (Mišlej 11, 17): *své duši dobře splácí milosrdný člověk* se týká snídaně, a každý den se koupal a myl si obličej a ruce na počest svému Majiteli, *kal va-chomer* ze soch císařů [když ti, kteří na stadiónech a amfiteátrech pečují o sochy císařů, čistí je a myjí, jsou za to odměňováni a vynášeni a přibližováni k vladaři, *kal va-chomer* pak ten, kdo se stará o to, co je *celem* a *dmut* Krále králů atd.; Va-Jikra Raba 34, 3].

A tady máš nejpravdivější obecné pravidlo: od všeho, co člověk nutně nepotřebuje z tohoto světa, by se měl oddělit; a pokud se oddělí od toho, co z jakéhokoli důvodu nutně potřebuje, nazývá se *chote*. To je spolehlivé pravidlo, přesto ale konkrétní rozhodnutí podle tohoto pravidla v různých životních situacích je vždy ponecháno uvázení mysli podle okolností, a *podle své rozumnosti at'* je *oslavován muž* (Mišlej 12, 8). Nelze totiž sepsat všechny jednotlivé případy, protože je jich příliš mnoho, a lidský rozum je nemůže posoudit všechny zároveň, nýbrž každý z nich v příslušný okamžik. [Rambam v More Ha-Nevuchim (1, 67) píše, že „obecná pravidla jazyka jsou podle většinového užití“. Rav Kapach v poznámce vysvětluje: náš učitel se řídí principem, že pravidla gramatiky nepředstavují překážku myšlenkovým procesům. A v kapitole 64 Rambam píše: „Chápej každé slovo na každém místě podle kontextu, a vyhneš se tak mnoha zmatkům...“] **příště bs" d 14. kapitola:** bližší vysvětlení midta ha-prišut

NEW COLUMN IN ENGLISH

ask the rabbi

questions and answers on Yeshiva.org.il

Question - CANDLE LIGHTING:

As a single, I frequently encounter the problem of having to light candles for Shabbat without ever seeing them lit on Shabbat itself (I often go out to eat and hang out with friends). I have been recommended to light an electric

light that will remain lit over Shabbat-is this preferable than lighting candles that will go out after an hour or two that I will likely not see? Also, if I do use the electric light option, can I use even a bathroom light that will stay on over Shabbat?

Answer:

There are two reasons for lighting the Shabbat candles: 1. Respect of the Shabbat. 2. So that there will be light in the house on Shabbat night.

Regarding the second reason you can light with electricity even in the bathroom but with no Bracha. As for the first reason you should light with long lasting candles that you will see them when you come home. If there is no one lighting in the place were you will eat then light there.

Rabbi Yitzchak Grinblat

See 2392 Q&A more on ©yeshiva.org.il

ŠMITA

O tázky a odpovědi:

Od tohoto čísla se budeme snažit postupně přinášet ty základní informace a halachot týkající se sedmého roku (šmity), které by se mohly hodit i Židům přebývajícím momentálně mimo Erec Jisrael. Při krátké návštěvě příbuzných i návratu domů.

OTÁZKA: Jaký je vlastně smysl šmity?

Odpověď: Šmita výrazně ovlivňuje život židovského národa v Erec Jisrael. Jak řekli chazal: Řekl Ha-Kadoš-Baruch-Hu Izraeli: sejte šest let a ustaňte v práci na poli rok sedmý, abyste věděli, že země je Má. A Raši vysvětluje: „Aby se vám nad úrodností vaší půdy nepovýšilo srdce a nezapomněli jste jho Jeho vlády.“ To znamená, že micva šmity způsobuje, že i v ostatních letech se k izraelské zemi chováme jako k zemi H', a to se všemi důsledky pro každodenní život, které z toho plynou.

Rav Ehud Achitov

(přeloženo z týdeníku *Be-ahava u-be-emuna* č. 606, parašat Tecave)

HILCHOT ŠMITA

KDE tento rok, sedmý rok 5768, kupovat ovoce a zeleninu při návštěvě Izraele?

- **Jen na místech s věrohodným hečšerem (potvrzením a kašrutu).**

JAK zacházet s plody, které mají „*kedušat švi'it*“? A co je to vlastně „*kedušat švi'it*“?

Kedušat perot švi'it, keduša plodů sedmého roku, základní přehled: (podrobnosti k jednotlivým bodům a obecnější vysvětlení přineseme *bs" d* v příštích číslech G.Š.):

1. Plody sedmého roku jsou **hefker** pro každého Žida [tzn.: nemají majitele a každý Žid si je může vzít].
2. S plody sedmého roku je **zakázáno obchodovat**.
3. Plody sedmého roku je **zakázáno ničit**.
4. Plody sedmého roku je **zakázáno konzumovat** neobvyklým způsobem.
5. Plody sedmého roku je **zakázáno zpracovávat** neobvyklým způsobem.
6. Plody sedmého roku, které jsou vhodné k jídlu, je **zakázáno používat k léčení nebo čištění**.
7. Plody sedmého roku je **zakázáno vyvážet** mimo Erec Jisrael.
8. Je micva odstranit plody sedmého roku z domu na konci jejich sezóny (tj. v okamžiku, kdy příslušný druh plodů přestane být k dispozici zvěři na polích a v sadech).
9. Z plodů sedmého roku se nedovádí *maasrot* a *trumot*.
10. Zelenina (jednoletá), která vyroste v sedmém roce (tzv. *sfichin*), se nesmí vůbec jíst.

(přeloženo z: *Sikum Hilchot Švi'it*)

(**příště bs" d:** jaké podmínky musí plody splňovat, aby měly „*kedušat švi'it*“)

SHABBAT TIMES - PRAHA:

- **Mincha @ kabalat šabat:** 17:46
- **Šachrit:** 9:00
- **Sof zman šma (GR" A):** 10:09
- **Sof zman tfila:** 11:02
- **Mincha @ seuda šlišit:** 16:20
- **Ški'a:** 18:02
- **Maariv @ havdala:** 18:45
- **Šabat leaves:** 18:51

gut šabes, šabesové čtení. vydává pražský rabinát.
redakce: immanuel cháb

download: www.kehila-olomouc.cz
email: gut.sabes@bluetone.cz